

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoPno/9/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1319200019
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Čakváriová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1319200019.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Aleny Čakváriovej a členiek senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a Mgr. Patrície Železníkovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: K. D., nar. XX.XX.XXXX, Y. D., nar. XX.XX.XXXX a C. D., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, deti rodičov: matka - G. G. H., D., nar. XX.XX.XXXX, bytom Na Q. nohe XX, R., zastúpená JUDr. Michaelou Kajabovou, advokátkou so sídlom Budovateľská 2, 821 08 Bratislava, a otec - B. G. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. 4, R., zastúpený Mgr. Annou Angelovičovou, advokátkou so sídlom Slánska 20/A, 080 06 Prešov, v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní, takto

rozhodol:

Odvolací súd n a r i a ě u j e neodkladné opatrenie nasledovného znenia:

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi: K. D., nar. XX.XX.XXXX a Y. D., nar. XX.XX.XXXX v čase letných školských prázdnin kalendárneho roku 2021 od 01.08.2021 od 10.00 hod. do 15.08.2021 do 18.00 hod..

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom C. D., nar. XX.XX.XXXX v čase letných školských prázdnin kalendárneho roku 2021 od 01.08.2021 od 10.00 hod. do 03.08.2021 do 18.00 hod. a od 13.08.2021 od 10.00 hod. do 15.08.2021 do 18.00 hod..

Miesto odovzdania a prevzatia maloletých detí sa u r ě u j e bydlisko matky.

Matka je povinná pripraviť maloleté deti na styk s otcom.

Vo zvyšku sa návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným odvolaciemu súdu dňa 15.06.2021, t.j. po rozhodnutí súdu prvej inštancie (rozsudok Okresného súdu Bratislava III č.k. 37P/2/2019-268 zo dňa 13.04.2021) otec žiadal o nariadenie neodkladného opatrenia úpravou jeho styku s maloletými deťmi K. a Y. v čase letných prázdnin kalendárneho roku 2021 od 01.07. od 10.00 hod. do 15.07. do 18.00 hod. a od 01.08. od 10.00 hod. do 15.08. do 18.00 hod. a s maloletým C. od 01.07. od 10.00 hod. do 07.07. do 18.00 hod. a od 01.08. od 10.00 hod. do 07.08. do 18.00 hod. s určením miesta prevzatia a odovzdania maloletých detí v mieste bydliska matky. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podal z dôvodu dlhotrvajúceho súdneho konania, s poukazom na vykonané znalecké dokazovanie a pretrvávajúce obmedzovanie jeho styku s deťmi, najmä s maloletým C., keď matka ani po vydaní rozsudku súdu prvej inštancie vo veci samej, tento absolútne nerešpektuje a neumožňuje mu stretávať sa a spoločne tráviť čas s deťmi, hoci práve toto je pre ich vzájomný vzťah kľúčové. Zdôraznil, že víkendové stretnutia s maloletým C. mu neumožnila ani raz, nedovolila, aby maloletého vyzdvihol z materskej škôlky (uskutočňujú sa len utorkové stretnutia), napriek jej tvrdeniam na pojednávaní dňa 13.04.2021, že v styku nebude

brániť. Poukázal na pripojenú emailovú komunikáciu, z ktorej vyplýva, že nemá možnosť spoločne tráviť čas, na ktorý sa deti tešia, v lete, matka rieši len dievčatá, na jeho posledný email neodpovedala a proti rozsudku podala odvolanie. Z vyjadrení matky počas celého súdneho konania je zrejme, že je rodičom nekooperujúcim a manipulatívnym, zrejme si neuvedomuje, že deti ho majú radi, majú právo na starostlivosť aj z jeho strany a, že jej konanie môže mať vplyv na ich psychickom zdraví a pohode a na ich vzťah. Matka si ani po rokoch neuvedomila, čo je najlepším záujmom maloletých, keď naďalej pokračuje vo vytesňovaní otca z ich života, pričom aj podľa záverov znalca je významné, aby otec a deti, najmä C., spolu trávili viac času, budovali si lepší vzťah, keďže základy a predpoklady pre to sú. Konanie matky má, podľa jeho názoru, znaky úmyslu a voči takémuto správaniu je bezmocný. Nariadenie neodkladného opatrenia považoval za nevyhnutné z dôvodu, aby maloletí nestratili ďalšie mesiace a spoločný čas, ktorý sa im už nevráti. Zároveň poukázal na skutočnosť, že v lete 2018 matka žiadala o vydanie neodkladného opatrenia a odišla s maloletými na 5-6 týždňov do USA a po lete mu neumožnila žiadne náhradné termíny stretnutí.. Vyslovil názor, že neprávoplatný rozsudok súdu a súčasná situácia predstavujú dostatočný rámec na vyhovie jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia počas letných prázdnin 2021.

2. Z obsahu spisu vedeného na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 37P/2/2019 (konanie vo veci samej) je zrejme, že súd prvej inštancie rozsudkom č.k. 37P/2/2019-268 zo dňa 13.04.2021 upravil styk otca s maloletými deťmi K. D., nar. XX.XX.XXXX, Y. D., vždy od každého prvého piatku v každom kalendárnom mesiaci od piatku od 14.00 hod., kedy si otec vyzdvihne maloleté deti v škole, ktorú navštevujú, do pondelka nasledujúceho po druhom piatku v mesiaci do 08.00 hod., kedy obe deti vráti späť v stanovenom čase do školy, ktorú navštevujú s výnimkou osobitnej úpravy počas prázdnin a sviatkov. Styk otca s maloletým C. D., nar. XX.XX.XXXX upravil na každý prvý víkend v každom kalendárnom mesiaci od piatku od 15.00 hod. do nasledujúcej nedele do 18.00 hod. s tým, že v piatok si maloletého vyzdvihne v stanovenom čase z predškolského zariadenia a maloletého odovzdá matke v mieste jej bydliska s výnimkou osobitnej úpravy počas sviatkov a prázdnin. Otca oprávnil počas sviatkov a školských prázdnin vyhlásených MŠ SR stretávať sa so všetkými tromi maloletými deťmi K., Y. a C. počas jarných prázdnin každý nepárny kalendárny rok od pondelka od 09.00 hod. do nedele do 18.00 hod.; počas veľkonočných prázdnin každý páry rok od Zeleného štvrtka od 09.00 hod. do Veľkonočného pondelka do 14.00 hod., počas vianočných prázdnin každý páry kalendárny rok od 24.12. od 13.00 hod. do 25.12. do 18.00 hod., a od 02.01. od 10.00 hod. do 06.01. do 18.00 hod. a každý nepárny kalendárny rok od 25.12. od 18.00 hod. do nasledujúceho párneho roku do 02.01. do 10.00 hod., počas letných prázdnin každý páry kalendárny rok od 16.07. od 10.00 hod. do 31.07. do 18.00 hod. a od 16.08. od 10.00 hod. do 31.08. do 18.00 hod. a každý nepárny kalendárny rok od 01.07. od 10.00 hod. do 15.07. do 18.00 hod. a od 01.08. od 10.00 hod. do 15.08. do 18.00 hod. s výnimkou maloletého C. D., s ktorým upravil styk otca vždy od 01.07. od 10.00 hod. do 07.07. do 18.00 hod. a od 01.08. od 10.00 hod. do 07.08. do 18.00 hod. s tým, že miestom prevzatia a odovzdania maloletých detí určil bydlisko matky. Týmto rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava IV č.k. 13P/116/2015-59 zo dňa 16.02.2016 v časti o úprave styku otca s maloletými deťmi. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie matka prostredníctvom zvolenej právnej zástupkyne. Navrhla napadnutý rozsudok zmeniť tak, že súd upraví styk otca s maloletými deťmi K. a Y. s výnimkou sviatkov a školských prázdnin na každý prvý víkend v každom kalendárnom mesiaci od piatku od 15.00 hod. do nasledujúceho piatku do 08.00 hod, kedy si maloleté deti prevezme v mieste bydliska matky a vráti do školy, ktorú maloleté deti navštevujú a počas prázdnin a sviatkov nasledovne: počas jarných prázdnin vyhlásených MŠ SR každý nepárny kalendárny rok od pondelka od 09.00 hod. do nedele do 18.00 hod.; počas veľkonočných sviatkov každý páry kalendárny rok od Zeleného štvrtka od 09.00 hod. do Veľkonočného pondelka do 14.00 hod.; počas vianočných prázdnin každý páry kalendárny rok od 24.12 od 13.00 hod. do 25.12. do 18.00 hod. a od 02.01. od 10.00 hod. do 06.01. do 18.00 hod. a každý nepárny rok od 25.12. od 18.00 do nasledujúceho párneho roka do 02.01. do 10.00 hod. počas letných prázdnin každý páry kalendárny rok od 16.07. od 10.00 hod do 31.07. do 18.00 hod. a od 16.08. od 10.00 hod. do 31.08. do 18.00 hod. a nepárny kalendárny rok od 01.07. od 10.00 hod, do 15.07. do 18.00 hod. a od 01.08. od 10.00 hod. do 15.08. do 18.00 hod.. Styk otca s maloletým C. navrhla upraviť počas jarných prázdnin vyhlásených MŠ SR každý nepárny kalendárny rok od piatka od 18.00 hod. do nedele do 18.00 hod.; počas veľkonočných sviatkov každý páry kalendárny rok od soboty nasledujúcej po Zelenom štvrtku od 09.00 hod, do Veľkonočného pondelka do 14.00 hod; počas vianočných prázdnin každý páry kalendárny rok od 24.12 od 13.00 hod.

do 25.12. do 18.00 hod. a každý nepárny rok od 25.12. od 18.00 do 27.12. do 18.00 hod.; počas letných prázdnin každý kalendárny rok každý párný týždeň od piatku od 15.00 hod. do nasledujúcej nedele do 18.00 hod. s tým, že miestom odovzdania a prevzatia maloletých detí je miesto adresy bydliska matky. Napadnutý rozsudok považovala za rozporný a nesúladný so záujmami maloletých detí. Namietala, že styk otca s maloletou K. a Y. nikdy neprebíhal v trvaní 11 dní súvisle po sebe nasledujúcich, keď išlo len o návrh otca, ktorý sa nerealizoval. Odôvodnenie rozsudku v tejto časti je, podľa jej názoru, v rozpore so skutočne realizovanými stretnutiami za obdobie posledných 6 rokov. Poukázala na odporúčanie kolízneho opatrovníka nemeniť rozsah styku otca s dcérami. Uviedla, že určený rozsah styku je nevyhovujúci, neprímerane dlhý, vzhľadom na vek K. a Y. (X a XX rokov), ktorých sa na názor nikto nepýtal a s ohľadom na narastajúcu náročnosť ich prípravy do školy. Zdôraznila, že zmenu úpravy styku navrhovala najmä z dôvodu, aby sa tento prispôboval víkendovým stretnutiam otca s maloletým C. tak, aby prebiehal v prítomnosti dcér. Mala za to, že rozšírenie styku o ďalšie tri dni prešlo takmer do asymetrického modelu režimu striedavej starostlivosti o deti, ktorý neodporúčal ani znalec. Uviedla, že s maloletými deťmi má vybudované silné citové väzby, ktoré nie je vhodné prerušiť prispôbovaním sa pracovným aktivitám otca. Pokiaľ ide o styk počas prázdnin namietala, že maloletý C. ešte nie je pripravený na také dlhé obdobie bez jej prítomnosti, keďže u neho nastala odlišná situácia, nakoľko otec opustil rodinu krátko po jeho narodení a maloletý nezažil, na rozdiel od jeho sestier, domácnosť so svojim otcom, preto si neodkáže si predstaviť ako by strávil s otcom týždeň v júli a v auguste. Zdôraznila, že aj znalec odporúčal postupné rozširovanie styku na víkendovej báze. Snaží sa naplniť potreby maloletých detí vrátane primeraného kontaktu s otcom, o čom svedčí aj výsledok znaleckého dokazovania Maloletý C. je vo svojom veku vo veľmi dobrom emočnom rozpoležení, má pevné rodinné zázemie a je pripravený postupne rozvíjať ďalšie vzťahy. Dala do pozornosti znalecký posudok, z ktorého vyplýva konštatovanie znalca, že u otca je prítomná zvýšená aktivita osobnostných mechanizmov so snahou o vytesnenie komplexových obsahov v rámci narcistických rysov, otec vníma matku jeho subjektívnym pohľadom, pričom deti nie sú matkou manipulované. Vzhľadom na osobnosť otca ako ju diagnostikoval znalec, vyslovila obavy vo vzťahu ku styku s maloletým C. popisujúc udalosti, ktoré sa stali v minulosti (úraz dieťaťa počas styku s otcom pri návšteve múzea v prítomnosti viacerých detí) Uviedla, že maloletý je živé dieťa, vyžaduje si zvýšenú pozornosť, s čím má otec problémy. Poukázala na stretnutie s otcom z 20.4.2021, kedy sa maloletý vrátil smutný s tým, že otec na neho kričal a hneval sa a po ktorom styku jej otec oznámil, že nemá záujem o utorkové stretnutia, ktoré nie sú kvalitne stráveným časom. Uviedla, že problémy pri styku vznikajú aj z hľadiska logistiky, školských povinností maloletých a ďalšieho dieťaťa v domácnosti otca.

4. Podľa § 361 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

5. Podľa § 362 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol podaný v priebehu odvolacieho konania je príslušný rozhodnúť odvolací súd. Odvolací súd môže neodkladné opatrenie nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré je možné začať aj bez návrhu.

6. Podľa § 324 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Z dikcie Civilného sporového poriadku § 325 a nasledujúce je zrejmé, že o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhoduje súd prvej inštancie, s poukazom na § 2 ods. 1 CMP predstavuje § 362 CMP výnimku z tejto všeobecnej konštrukcie kreovanej v sporovom konaní. Z hľadiska účelu, ktorý plní neodkladné opatrenie v režime Civilného mimosporového poriadku sa vyžaduje za istých okolností potreba rýchlej a okamžitej ochrany, keď aj odvolací súd môže sám rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, alebo takéto neodkladné opatrenie sám nariadiť, ak dospeje k záveru, že sú splnené podmienky pre jeho nariadenie v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. Využitie predmetného ustanovenia odvolacím súdom by z hľadiska aplikácie malo prichádzať do úvahy len ako ultima ratio, t.j. ako posledné možné riešenie. Rovnako prísne by mal súd hodnotiť aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, pokiaľ je podaný v štádiu odvolacieho konania.

9. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie preventívnej ochrany ich právam a záujmom, ešte pred ich porušením či ohrozením. Všeobecné zásady charakterizujúce inštitút

neodkladného opatrenia sa vzťahujú aj na konanie vo veciach maloletých, v ktorom sú sudy povinné prioritne chrániť záujmy maloletých detí a prioritne poskytnúť zvýšenú ochranu ich právam. Účelom inštitútu neodkladného opatrenia je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov. V konaní starostlivosti súdu o maloleté deti pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý môže mať prednosť pred záujmom rodiča a neumožňuje rodičovi vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa

10. Odvolací súd po zohľadnení okolností danej veci vyplývajúcich z obsahu spisu a skutočnosti, že rodičia sa nedokážu dohodnúť na realizácii styku otca s maloletými deťmi počas letných prázdnin v roku 2021 (ani po vyhlásení rozsudku Okresného súdu Bratislava III č.k. 37P/2/2019 zo dňa 13.04.2021) s prihliadnutím aj na otcom pripojenú emailovú komunikáciu s matkou, dospel k záveru o nevyhnutnej potrebe autoritatívneho zásahu súdu do vzťahov rodičov nastavením režimu stretávania otca s maloletými deťmi v letnom prázdninovom období tohto kalendárneho roku. Je potrebné konštatovať, že z obsahu spisu vyplýva, že starostlivosť o maloleté deti zabezpečuje matka a ku konsenzu rodičov v otázke styku otca s maloletými, napriek ponúkanej mediácii a odporúčaniam súdneho znalca Mgr. Martina Balka (vo veci samej vypracoval znalecký posudok a k jeho záverom sa vyjadril aj na pojednávaní pred súdom prvej inštancie) nedošlo. Odvolací súd berúc do úvahy prvoradý záujem maloletých detí, ktorým je i právo na pravidelný kontakt s nerezidenčným rodičom, považoval za potrebné zastabilizovať režim rodičov a detí a týmto predísť ďalším nedorozumeniam medzi nimi tak, aby bol styk otca s maloletými v priebehu mesiaca august 2021 zabezpečený. Dané súdne rozhodnutie dočasne určujúce režim stretávania otca s maloletými by pri racionálnom rešpektovaní zo strany rodičov malo predstavovať upokojenie situácie a odstránenie akýchkoľvek konfliktov.. Pri určení rozsahu styku odvolací súd súčasne zohľadnil aktuálne potreby maloletej K. a Y. a individuálne potreby maloletého C.. Vo vzťahu k maloletej K. a Y. odvolací súd konštatuje, že styk s otcom sa síce realizuje, maloleté sú zvyknuté na prostredie v jeho domácnosti, avšak nemožno predpokladať, že rozsah styku v trvaní dvoch týždňov počas prázdnin v mesiaci august bude otcovi umožnený (vzhľadom na vyjadrenia matky). V prípade maloletého C. ide o dieťa, ktoré bolo v kontakte s otcom len sporadicky, prespanie v domácnosti otca realizoval v minimálnom rozsahu (jedenkrát), pričom výhrady matky k rozšíreniu jeho styku s otcom sa opierajú o tento fakt a odporúčania znalca postupne rozširovať styk a uskutočňovať ho v prítomnosti jeho starších sestier. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti, po posúdení vzťahu každého z maloletých detí k otcovi a berúc do úvahy odporúčania znalca Mgr. Martina Balka odvolací súd dospel k záveru, že v najlepšom záujme maloletých s cieľom upevňovania vzťahu dcér s otcom a zblíženia sa, budovania a rozvíjania vzťahu maloletého C. s otcom je v prospech maloletých nastaviť režim stretávania počas letných prázdnin 2021, teda v období, keď nemajú školské povinnosti, ale voľný čas môžu venovať rôznym aktivitám, programom a dovolenkám bez iných vplyvov (časové limity v školskom roku). Odvolací súd nevidel dôvod redukovať otcom navrhovaný rozsah styku s maloletou K. a Y., vzhľadom na ich vek (13 a 10 rokov), potreby, vybudovaný vzťah k otcovi, avšak u maloletého C. považoval za nevyhnutné zohľadniť jeho nastavenie a najmä odporúčanie znalca styk postupne rozširovať. Práve obdobie letných prázdnin môže napomôcť maloletému C. pri kontakte s otcom v prítomnosti sestier, keď otec vytvorí deťom spoločný zaujímavý program, hravou formou sa priblíži k synovi, čo iste napomôže aj realizácii ich ďalších stretnutí. Je samozrejmé, že obaja rodičia budú vyvíjať maximálnu snahu, aby sa styk otca s maloletými realizoval v mesiaci august 2021 riadne s tým, že matka maloletých na styk pripraví aj po psychickej stránke, najmä maloletého C.. Odvolací súd považuje rozsah styku s maloletou K. a Y. v čase letných školských prázdnin kalendárneho roku 2021 od 01.08.2021 od 10.00 hod. do 15.08.2021 do 18.00 hod. a s maloletým C. od 01.08.2021 od 10.00 hod. do 03.08.2021 do 18.00 hod. a od 13.08.2021 od 10.00 hod. do 15.08.2021 do 18.00 hod. za aktuálne primeraný a zohľadňujúci záujem detí (čl. 5 Zákona o rodine) a splňajúci podmienky nariadenia neodkladného opatrenia. Zároveň určil miestom odovzdania a prevzatia maloletých bydlisko matky.

11. Je potrebné rodičom dať do pozornosti, že všetky tri maloleté deti potrebujú pre svoj zdravý vývin lásku nielen matky, ale aj otca, kooperatívny vzťah rodičov, vytvorenie pokojného prostredia u každého z nich a pocit bezpečia. Odvolací súd apeluje na oboch rodičov, aby mali na zreteli uprednostnenie záujmu svojich detí a tomuto prispôsobili svoje správanie, postoj, korektne spolu komunikovali a pri

odovzdávaní a preberaní maloletých vynaložili maximálne úsilie na odbúranie stresu maloletých. Je povinnosťou rodičov k maloletým deťom, osobitne k C., pristupovať citlivo a konať tak, aby sa na stretnutia s otcom tešili a pri stretnutiach pociťovali spokojnosť.

12. S poukazom na uvedené, odvolací súd dospel k záveru, že sú splnené podmienky na nariadenie opatrenia v odvolacom konaní na úpravu styku otca s maloletými deťmi počas mesiaca august 2021 v rozsahu uvedenom vo výroku tohto uznesenia. Takáto úprava styku je súladná so záujmom maloletých detí a zabezpečením ich zdravého psychického a fyzického vývinu.

13. Odvolací súd vo zvyšku (styk otca s maloletým C. v trvaní jedného týždňa nepretržite) návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, keď vzhľadom na vyššie uvedené dôvody dospel k záveru o nedôvodnosti úpravy styku s maloletým C. v širšom rozsahu. Súčasne zamietol aj návrh v časti úpravy styku v mesiaci júl 2021, vzhľadom na jeho neaktuálnosť a uplynutie času navrhovaného otcom.

14. O trovách odvolacieho konania bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí.

15. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CMP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).